

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Комітету
від 07 вересня 2023 року
(протокол № 159)

**Звіт про роботу
Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та
захисту прав ветеранів за період роботи дев'ятої сесії
Верховної Ради України дев'ятого скликання**

Упродовж дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання відповідно до положень частини першої статті 89 Конституції України, статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», затвердженого 16 січня 2023 року плану роботи Комітету (протокол № 140) (із змінами і доповненнями), із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва, незважаючи на продовження дії воєнного стану в Україні у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, Комітетом забезпечено виконання основних функцій і завдань. Насамперед, членами Комітету та працівниками секретаріату було здійснено роботу з підготовки і проведення 17 засідань Комітету, 2 слухань у Комітеті, 10 засідань «круглих столів», 1 публічних консультацій, розгляду 547 звернень.

На засіданнях Комітету у період дев'ятої сесії за сформованими Головою Комітету Третяковою Г.М. порядками денними розглянуто 110 питань. Зокрема, ухвалено 69 рішень по законопроектах, із них 54 рішення по законопроектах, з опрацювання яких Комітет визначено головним. Розглянуто 8 питань в порядку здійснення парламентського контролю.

Основна робота Комітету з урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва була зосереджена на здійсненні законопроектної функції, зокрема, щодо адаптації трудового та соціального законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС); посилення соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України; підтримки деяких категорій осіб, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, а у разі загибелі (смерті) зазначених осіб - підтримки членів їхніх сімей; призначення пенсії особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії.

Для підготовки нових законопроектів, що віднесені до предметів відання Комітету, з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради України, та опрацювання законопроектів до другого читання створювались робочі групи,

до складу яких входили не лише народні депутати України, а й представники державних органів, об'єднань профспілок і об'єднань організацій роботодавців, громадських об'єднань, фахівці науково-дослідних інститутів, експерти.

Зокрема, відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про направлення на повторне перше читання проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю» від 23 лютого 2023 року № 2935-ІХ, за наслідками роботи робочої групи Комітетом схвалено текст доопрацьованого на повторне перше читання проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю (реєстр. № 5344-д) та 23 березня 2023 року внесено його у новій редакції на розгляд парламенту із рекомендацією за результатами розгляду у повторному першому читанні прийняти за основу. Верховна Рада 30 травня 2023 року прийняла доопрацьований законопроект за основу. Наразі триває доопрацювання законопроекту до другого читання (проведено 7 засідань робочої групи під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту і реабілітації осіб з інвалідністю та регулювання діяльності їх підприємств і громадських об'єднань Гривка С.Д.).

Крім того проведено засідання робочих груп по доопрацюванню до другого читання:

- під головуванням першого заступника голови Комітету Цимбалюка М.М. законопроектів:

- про внесення змін до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» (щодо борців за незалежність України у ХХ столітті) (реєстр. № 8032);

- про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство (реєстр. № 8011);

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання та використання відпусток, а також інших питань (реєстр. № 8313);

- про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги (реєстр. № 9111);

- під головуванням заступника голови Комітету Струневича В.О. законопроекту про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо правонаступництва у трудових відносинах (реєстр № 8244);

- під головуванням голови підкомітету з питань регулювання трудових відносин та зайнятості населення Бабенка М.В. законопроектів:

- про захист трудових мігрантів та боротьбу з шахрайством у працевлаштуванні за кордон (реєстр. № 2365);

про внесення змін до статті 41 Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткової підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця (реєстр. № 7731);

- під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Арсенюка О.О. законопроекту про внесення зміни до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо джерел оплати послуг з доставки пенсій та виплати допомоги на поховання (реєстр. № 9078);

- під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Остапенка А.Д. законопроектів:

про внесення змін до деяких законів України щодо визначення категорій осіб, які визнаються особами з інвалідністю внаслідок війни та членами сімей загиблих Захисників і Захисниць України, а також надання їм соціальних гарантій (реєстр. № 9110);

про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана (реєстр. № 9141);

- під головуванням члена Комітету, народного депутата України Циби Т.В. законопроектів:

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання праці домашніх працівників (реєстр. № 5695);

про внесення зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення пенсії особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, де ведуться бойові дії (реєстр. № 8198);

про внесення змін до Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" щодо соціальних нормативів у сфері культури (реєстр. № 8395);

про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстр. № 9042-1);

- під головуванням члена Комітету, народного депутата України Тарасенка Т.П. законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб (реєстр. № 9226).

Поряд із цим, проведено засідання: підгруп робочої групи з напрацювання нової редакції Закону України «Про гуманітарну допомогу», утвореної рішенням Комітету від 12 жовтня 2022 року (протокол № 134); робочої групи з опрацювання проекту Закону про внесення змін до деяких

законів України щодо удосконалення управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації державної політики зайнятості населення (реєстр. № 8331), утвореної рішенням Комітету від 03 серпня 2023 року (протокол № 156). Також проведено наради щодо проекту Закону про державну ветеранську патронатну службу (реєстр № 9423).

Упродовж дев'ятої сесії Верховною Радою України прийнято 11 законів, підготовлених Комітетом для розгляду:

1. Закон України «Про колективні угоди та договори» № 2937-ІХ від 23 лютого 2023 року (поданий Кабінетом Міністрів України як проект Закону реєстр. № 7628).

Закон урегулює низку проблемних питань у сфері колективно-договірного регулювання, а саме:

1) розширює суб'єктний склад сторін колективних переговорів, що дозволить залучити до соціального діалогу:

- нерепрезентативні профспілки та організації роботодавців (зможуть укладати галузеві угоди обмеженої дії та надавати репрезентативним суб'єктам обов'язкові для розгляду пропозиції);

- новостворені профспілки чи організації роботодавців (шляхом приєднання до відповідної сторони уже укладеної колективної угоди);

2) передбачає нові види колективних угод: галузеві угоди обмеженої дії (за участі нерепрезентативних суб'єктів) та територіальні угоди обмеженої дії (у тих галузях, де рішення місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування регулюють оплату та інші умови праці);

3) визначає порядок застосування роботодавцем умов колективних угод у випадках, коли він зобов'язаний враховувати положення угод різного рівня (територіального, галузевого, локального тощо), та встановлює взаємозв'язок між нормами колективних угод галузевого і територіального рівнів;

4) передбачає можливість призупинення й зупинення дії окремих положень колективних угод і договорів – за згодою сторін та у разі настання форс-мажорних обставин.

2. Закон України «Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України» № 2980-ІХ від 20 березня 2023 року (поданий народним депутатом України Фроловим П., Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 7353).

Закон спрямований на підтримку деяких категорій осіб, які стали особами з інвалідністю у зв'язку з пораненням, каліцтвом, контузією або

внаслідок захворювання, пов'язаних з виконанням посадових (службових, професійних) обов'язків у період військової агресії Російської Федерації проти України в районах проведення воєнних (бойових) дій або в районах, що піддавалися бомбардуванням, авіаударам та іншим збройним нападам, а у разі загибелі (смерті) зазначених осіб - на підтримку членів їхніх сімей.

Закон встановлює відповідним категоріям працівників одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, розмір якої залежить від групи отриманої інвалідності, а саме:

особам з інвалідністю I групи - 800 тисяч гривень;

особам з інвалідністю II групи - 500 тисяч гривень;

особам з інвалідністю III групи - 200 тисяч гривень.

У разі загибелі (смерті), членам сімей загиблих (померлих) осіб призначатиметься та виплачуватиметься 1 мільйон гривень.

Зазначена одноразова грошова допомога виплачуватиметься за рахунок коштів Державного бюджету у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з наступним її відшкодуванням державою-агресором шляхом стягнення сум відповідно до принципів і норм міжнародного права.

3. Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення пенсії особам, які проживають на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії» № 2981-IX від 20 березня 2023 року (поданий народним депутатом України Фрісом І., Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 8198).

Закон передбачає, що тимчасово, у період дії воєнного стану в Україні та протягом трьох місяців після його припинення або скасування, для осіб, які проживають на території, на якій ведуться (велися) бойові дії, або на тимчасово окупованій території України, у разі якщо звернення за призначенням пенсії відбулося в період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення або скасування, за умови що строк звернення за призначенням відповідної пенсії не спливав станом на 24 лютого 2022 року, пенсія призначається:

за віком - з дня, що настає за днем досягнення пенсійного віку;

по інвалідності - з дня встановлення інвалідності;

у зв'язку з втратою годувальника - з дня, що настає за днем смерті годувальника;

за вислугу років - з дня, наступного за днем звільнення з роботи, яка дає право на таку пенсію, але не раніше 24 лютого 2022 року.

Також надано право вищезазначеним особам, яким у період з 24 лютого 2022 року до набрання чинності Законом № 2981-IX, призначено пенсію з порушенням терміну внаслідок неможливості вчасно звернутися за її призначенням до органів Пенсійного фонду, за їх бажанням, обчислити пенсію за нормами цього Закону.

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав трудових мігрантів та боротьби з шахрайством у працевлаштуванні за кордоном» № 2982-IX від 20 березня 2023 року (поданий народним депутатом України Третяковою Г., Струневичем В. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 2365).

Законом скасовано ліцензування з посередництва у працевлаштуванні за кордон, при цьому встановлено адміністративну відповідальність за надання таких послуг без включення до відкритого Переліку суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва. Відповідна практика існує, зокрема, в сусідній Польщі. Контроль за діяльністю посередників у працевлаштуванні за кордоном покладається на Державну службу України з питань праці.

Також встановлено обов'язок компаній-посередників вести облік громадян, які працевлаштовуються за кордон за їх сприяння та подавати звітність про здійснювану діяльність до Міністерства економіки України.

Законом запровадженні додаткові інструменти захисту українців, які бажають працювати за межами держави. Так, ще до виїзду громадян України за кордон, компанія-посередник у працевлаштуванні зобов'язана надати людині такі дані:

проект трудового договору (контракту), завірений іноземним роботодавцем;

інформацію у письмовій формі про права та гарантії, які йому надаються за трудовим договором (контрактом), передбачені законодавством України та законодавством держави місцезнаходження роботодавця;

контактні дані консульських установ України у державі перебування.

При цьому прийнятим Законом передбачено адміністративну відповідальність за стягнення з громадян будь-яких гонорарів, комісійних, винагород, інших видів оплати послуг з посередництва у працевлаштуванні в Україні або за кордоном. Отримувати винагороду за свою роботу посередники зможуть тільки від роботодавців, які замовляють їхні послуги.

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо разової грошової виплати ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань» № 2983-IX від від 20 березня 2023 року (поданий народним депутатом України Третяковою Г. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 7295).

Законом унесені зміни до законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про жертви нацистських переслідувань», які передбачають зміну дати і виду виплати щорічної разової грошової допомоги ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань.

Зокрема, разова грошова виплата ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань щорічно здійснюватиметься до Дня Незалежності

України замість разової грошової допомоги, передбаченої згідно з цими законами, щорічно до 5 травня.

Такі виплати будуть відбуватися в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених законом про Державний бюджет України. Крім того, Кабінету Міністрів України надано право встановлювати розміри і порядок здійснення такої винагороди.

6. Закон України «Про внесення змін до законів України «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років» та «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» стосовно борців за незалежність України у ХХ столітті та деяких інших осіб» № 3113-ІХ від 29 травня 2023 року (поданий народним депутатом України В'ятровичем В., Третяковою Г. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 8032).

Законом встановлено пенсію за особливі заслуги перед Україною (як надбавку до пенсії) борцям за незалежність України у ХХ столітті, які за часів комуністичного тоталітарного режиму зазнали репресій за політичними або релігійними мотивами у формі позбавлення волі (ув'язнення) або примусового безпідставного поміщення здорової людини до психіатричного закладу та були реабілітовані у встановленому законом порядку.

Сума відповідної щомісячної надбавки до пенсії складатиме 4200 гривень і, починаючи з 1 березня 2024 року, буде щорічно індексована.

7. Закон України «Про внесення змін до пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо відпусток військовослужбовців» № 3155-ІХ від 10 червня 2023 року (поданий народними депутатами України Гончаренком О. та Третяковою Г. як проект Закону реєстр. № 9378).

Законом збільшено кількість днів основної щорічної відпустки, які можуть бути надані військовослужбовцю в період дії воєнного стану – з 10 до 30 днів (без урахування часу на дорогу).

8. Закон України «Про внесення зміни до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо джерел оплати послуг з доставки пенсій та виплати допомоги на поховання» № 3201-ІХ від 29 червня 2023 року (поданий Кабінетом Міністрів України як проект Закону реєстр. № 9078).

З метою законодавчого унормування питань визначення видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, зокрема, на соціальне забезпечення, внесені зміни до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», якими передбачено:

здійснення оплати послуг за доставку пенсій, призначених відповідно до статей 54 та 55 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»), законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про державну службу», «Про Національний банк України», «Про дипломатичну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про судову експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста», Митного кодексу України, Податкового кодексу України, Положення про помічника-консультанта народного депутата України, та щомісячного довічного грошового утримання, призначеного відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» тощо, за рахунок джерел, з яких проводяться відповідні виплати;

виплату допомоги на поховання осіб, які отримували пенсії за рахунок виділених із Державного бюджету України коштів, в сумі, що становить два розміри пенсії, яку отримувала особа на момент смерті (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації, щомісячної компенсації, інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, пенсії за особливі заслуги перед Україною), за рахунок джерел, з яких проводились виплати відповідної пенсії.

9. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення соціального захисту військовослужбовців, які під час виконання обов'язків військової служби стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час завданих у період військової агресії Російської Федерації проти України з 24 лютого 2022 року по відповідних військових частинах та навчальних закладах ракетних, артилерійських, авіаційних ударів, та членів сімей таких загиблих (померлих) осіб» № 3237-IX від 13 липня 2023 року (поданий народними депутатами України Кулінічем О., Поляком В. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 9110).

Законом розширено перелік осіб з числа військовослужбовців, які визнаються особами з інвалідністю внаслідок війни.

Встановлено, що військовослужбовці, які під час виконання обов'язків військової служби у військових частинах, у вищих військових навчальних закладах, закладах вищої освіти, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки, відділення військової підготовки, одержали поранення, контузію, каліцтво або захворювання, що призвели до інвалідності, внаслідок завданих у період військової агресії російської федерації проти України з 24 лютого 2022 року по відповідних військових частинах та навчальних закладах/закладах освіти ракетних, артилерійських, авіаційних ударів визнаються особами з інвалідністю внаслідок війни.

У разі загибелі вищевказаної категорії військовослужбовців внаслідок зазначених вище причин, їх рідні отримують статус сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, а також одноразову грошову допомогу у зв'язку із загибеллю (смертю) члена сім'ї за рахунок державного бюджету.

10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей використання відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами» № 3238-IX від 13 липня 2023 року (поданий народними депутатами України Бардіною М., Третьяквою Г. та іншими народними депутатами України як проект Закону реєстр. № 9271).

Закон надає можливість вагітній жінці на власний розсуд та з урахуванням медичних показань визначати дату початку відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

Встановлено, що дні відпустки, передбачені законодавством для надання до пологів, можуть бути перенесені та використані жінкою частково або повністю після пологів (починаючи з дня пологів). Загальна тривалість відпустки не може перевищувати сумарно 126 календарних днів або 140 календарних днів – у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів.

11. Закон України «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України» № 3258-IX від 14 липня 2023 року (поданий Президентом України як невідкладний проект Закону реєстр. № 9431).

Законом виключено з переліку святкових і неробочих днів 7 січня – Різдво Христове, а також у зв'язку з переходом на новоюліанський календар перенесено День Української Державності з 28 липня на 15 липня, а День захисників і захисниць України – з 14 жовтня на 1 жовтня.

Поряд із цим Верховною Радою України у дев'ятій сесії прийнято за основу 12 законопроектів, із них:

а) підготовлено Комітетом до розгляду у другому читанні:

- про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство (поданий народним депутатом України Дмитрієвою О.О. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 8011).

Законопроектом передбачається створення державних гарантій щодо збереження можливості біологічного батьківства / материнства для захисників та захисниць України, у випадку отримання ними поранень, які впливають на репродуктивні функції.

Також, законопроект передбачає, що у період дії воєнного або надзвичайного стану поліцейські, які виконують свої службові завдання в районах воєнних дій, отримують гарантії, щодо права на участь у комплексі

заходів, які реалізуються державою, з метою забезпечення права на біологічне посттравматичне батьківство (материнство), отримання медичної допомоги або проведення медикопсихологічної реабілітації у медичних закладах, розташованих за межами України, отримання психологічної допомоги.

Заходи з реалізації права на біологічне батьківство (материнство) пропонується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, шляхом реалізації пілотного проекту у порядку встановленому Кабінетом Міністрів України.

- про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо правонаступництва у трудових відносинах (поданий Кабінетом Міністрів України, ресстр. № 8244).

Підготовлена на друге читання редакція законопроекту передбачає приведення національного законодавства про працю у відповідність до положень Директиви Ради № 2001/23/ЄС від 12.03.2001 про наближення законодавств держав-членів, що стосуються охорони прав працівників у випадку передачі підприємств, бізнесових структур або частин підприємств або бізнесових структур щодо встановлення обов'язку роботодавця повідомляти працівникам про зміну власника підприємства.

З урахуванням врахованих пропозицій народних депутатів України у доопрацьованому законопроекті змінено його назву, імплементовано термінологію, що використовується у Директиві Ради № 2001/23/ЄС, а також розширено положення нової статті 36¹ Кодексу законів про працю України, зокрема:

- «Правонаступництво у трудових відносинах» замінено на «Трудові відносини при передачі суб'єкта господарювання»;

- передбачено, що передачею суб'єкта господарювання у розумінні Кодексу законів про працю України вважається зміна власника підприємства, установи, організації, їх реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення), виділ, а також зміна власника/користувача майна або його частини, за яким стоїть організована група ресурсів, що використовуються роботодавцем (роботодавцем – фізичною особою), зі збереженням виду економічної діяльності, що провадився відчужувачем;

- до передачі суб'єкта господарювання віднесено «виділ» юридичної особи;

- уточнено, що передача суб'єкта господарювання можлива також у разі зміни користувача майна або його частини, за яким стоїть організована група ресурсів, що використовуються роботодавцем (роботодавцем – фізичною особою), зі збереженням виду економічної діяльності;

- виписано поняття «відчужувач» та «набувач», які містяться у Директиві Ради № 2001/23/ЄС;

- передбачено збереження статусу і функцій виборчого органу первинної профспілкової організації (профспілкового представника), представника працівників у разі передачі суб'єкта господарювання;

- встановлено, що права і обов'язки за трудовими договорами між працівниками і відчужувачем, що існували, переходять до набувача;

- врегульовано, що відчужувач та набувач зобов'язані не пізніше десяти робочих днів до здійснення передачі суб'єкта господарювання поінформувати письмово або за допомогою технічних засобів електронних комунікацій виборний орган первинної профспілкової організації (профспілкового представника), представника працівників або працівників про:

- 1) дату або орієнтовну дату передачі суб'єкта господарювання;
- 2) причини передачі суб'єкта господарювання;
- 3) правові, економічні та соціальні наслідки передачі суб'єкта господарювання для працівників;
- 4) будь-які заходи, передбачені стосовно працівників;

- встановлено, що виборний орган первинної профспілкової організації (профспілкового представника), представник працівників протягом п'яти робочих днів з дня отримання вищевказаної інформації мають право ініціювати консультації з відчужувачем та/або набувачем щодо причин прийняття рішення про передачу суб'єкта господарювання та його правових, економічних та соціальних наслідків для працівників, а також заходів, які планується запровадити для уникнення таких наслідків чи їх пом'якшення;

- передбачено, що консультації проводяться протягом п'яти робочих днів з дня їх ініціювання, а за результатами їх проведення складається протокол або інший документ за домовленістю сторін.

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання та використання відпусток, а також інших питань (поданий народними депутатами України Третяковою Г., Цимбалюком М. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 8313).

Змінами до Кодексу законів про працю України та законів України «Про відпустки», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», «Про державну службу», зокрема, передбачено унормувати питання:

виплати працівникам грошової компенсації за всі не використані ними дні щорічної відпустки у разі їх призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, за призовом осіб із числа резервістів в особливий період;

виплати керівним, педагогічним, науковим, науково-педагогічним працівникам, спеціалістам навчальних закладів грошової компенсації за не використані ними дні щорічних відпусток з розрахунку повної їх тривалості у разі їх призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, за призовом осіб із числа резервістів в особливий період;

надання військовослужбовцям, звільненим у зв'язку з демобілізацією із військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, за

призовом осіб із числа резервістів в особливий період, права на відпочинок тривалістю 60 робочих днів з виплатою двомісячного грошового забезпечення впродовж мобілізаційного періоду за рахунок Державного бюджету України;

скасування творчої відпустки та відпустки у зв'язку з профспілковим навчанням;

можливості відмовлення працівнику роботодавцем у період дії воєнного стану у наданні відпустки, якщо такий працівник залучений до виконання робіт, виробництва товарів оборонного призначення або до виконання мобілізаційного завдання;

віднесення Національної служби посередництва і примирення, Секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради до вищого рівня оплати праці.

- про внесення змін до Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" щодо соціальних нормативів у сфері культури (поданий Кабінетом Міністрів України, реєстр. № 8395).

Законопроектом з метою актуалізації соціальних нормативів у сфері культури та приведення їх у відповідність із законодавством у сфері культури з урахуванням норм, передбачених Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо загальних засад надання населенню культурних послуг» від 29 квітня 2021 р. № 1432, пропонується визначити перелік державних соціальних нормативів у сфері культури, до яких включено:

мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами, визначені відповідно до Закону України «Про культуру»;

нормативи забезпечення населення закладами культури та закладами освіти сфери культури, що надають доступ до базового набору культурних послуг.

Крім того пропонується розділити поняття «соціально-культурні послуги/заклади» на «соціальні» та «культурні».

б) доопрацьовується до розгляду у другому читанні:

- про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю (поданий народними депутатами України – членами Комітету, реєстр. № 5344-д).

Законопроектом пропонується створити сприятливі умови для працевлаштування осіб з інвалідністю, в тому числі шляхом впровадження апробованих в інших країнах підходів до розвитку стимулюючих механізмів для роботодавців, розширення можливостей для осіб з інвалідністю.

Також пропонується запровадження сплати цільового внеску замість адміністративно-господарських санкцій за невиконання нормативу працевлаштування.

Розширюються категорії підприємств, які можуть користуватися фінансовою підтримкою для забезпечення працевлаштування осіб з

інвалідністю шляхом створення підприємств трудової інтеграції та підприємств захищеного працевлаштування.

У проекті встановлюється однакове законодавче зобов'язання з працевлаштування осіб з інвалідністю для роботодавців приватного та публічного секторів.

З метою забезпечення фінансової спроможності держави здійснювати заходи сприяння працевлаштуванню осіб з інвалідністю, передбачається створення спеціального фонду державного бюджету шляхом накопичення внесків роботодавців. Кошти спеціального фонду матимуть цільове призначення і витрачатимуться виключно на реалізацію заходів із працевлаштування осіб з інвалідністю.

У законопроекті послідовно впроваджується підхід до гарантованого для працівника збереження трудових відносин з роботодавцем, де з працівником трапився нещасний випадок на виробництві/професійне захворювання.

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання праці домашніх працівників (поданий народними депутатами України Констанкевич І. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 5695).

Законопроектом пропонується доповнити Кодекс законів про працю новою главою XI-А «Регулювання праці домашніх працівників», якою визначити поняття «домашньої праці» (це робота, яка виконується на умовах трудового договору (контракту) з метою обслуговування домогосподарства) та «домашнього працівника» (це фізична особа, яка займається домашньою працею в рамках трудових відносин з роботодавцем), особливості правового статусу домашніх працівників, умов праці, робочого часу (у т.ч. можливість підсумованого обліку робочого часу, поділу робочого дня на частини, чергування), часу відпочинку, здійснення контролю за додержанням законодавства про працю домашніх працівників.

- про внесення змін до статті 41 Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткової підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця (поданий народним депутатом України Третяковою Г. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 7731 доопрацьований).

Проектом Закону пропонується внести зміни до Кодексу законів про працю України та передбачити, зокрема, що набрання законної сили вироком суду, яким працівника засуджено до позбавлення волі або до іншого покарання, яке призвело до втрати довір'я до нього з боку роботодавця, є підставою для припинення дії трудового договору. Крім того, пропонується встановити таку підставу розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця як вчинення працівником, який працює на об'єктах державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави

та/або об'єктах критичної інфраструктури, дій або його бездіяльності, які поза розумним сумнівом можуть відноситися до сприяння державі-агресору.

Також передбачається, що до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємств, установ, організацій вносяться застереження щодо дій або бездіяльності працівника, які поза розумним сумнівом можуть відноситись до сприяння державі-агресору.

- про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (поданий народним депутатом України Третяковою Г., реєстр. № 9042-1).

Законопроектом пропонується визначити терміни: дитина, яка постраждала внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України; депортація або насильницьке переміщення дитини; компенсація за шкоду життю та здоров'ю у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України.

Пропонується визначити систему заходів щодо соціальної підтримки постраждалих дітей, що включатиме соціальну, психологічну підтримку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які втратили годувальника, внутрішньо переміщених дітей; захист від усіх форм насильства; захист від незаконного переміщення, вивезення та повернення дітей з-за кордону, їх викрадення, торгівлі дітьми; виплату компенсації за шкоду життю та здоров'ю у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України, яка виплачуватиметься за рахунок коштів, що стягуються з держави-агресора відповідно до принципів і норм міжнародного права.

- про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги (поданий народними депутатами України Грищуком Р., Третяковою Г. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 9111).

Законопроектом пропонується:

- скасувати на період воєнного стану обов'язкове щомісячне звітування до запровадження можливості подання відповідних документів в електронній формі за допомогою автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги;

- створити правові підстави для розширення переліку отримувачів та набувачів гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану без обов'язкового внесення до Реєстру та зберегти цей Порядок до закінчення війни;

- врегулювати питання правового статусу транспортних засобів, що визнаються гуманітарною допомогою;

- спростити порядок визнання допомоги гуманітарною, обліку та розподілу гуманітарної допомоги, звільнення від оподаткування товарів, визнаних гуманітарною допомогою;

- визначити, що рішення про надання Україною гуманітарної допомоги приймається Президентом України (на сьогодні таке право має також Верховна Рада України);

- доповнити Закон про гуманітарну допомогу положеннями щодо визнання гуманітарною допомогою медичних виробів та лікарських засобів за декларативним принципом без вимоги прийняття спеціального рішення уповноваженими державними органами;

- наділити осіб, які перебувають на державній або іншій публічній службі, а також осіб, які діють від імені осіб, які перебувають на державній або іншій публічній службі, правом здійснювати у період дії воєнного, надзвичайного стану публічний збір благодійних пожертв;

- вдосконалити порядок надання гуманітарної допомоги іноземним державам;

- узгодити окремі терміни та процедури в законодавстві з урахуванням об'єктивних реалій тощо.

- про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана (поданий народним депутатом України Черневим Є. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 9141).

Законопроектом пропонується внести зміни до статей 6, 7 та 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», що регламентують питання присвоєння статусів: учасника бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці. Зокрема, пропонується встановити, що компетентні органи, які відповідають за надання статусів, під час прийняття рішення про надання статусу ветерана війни військовослужбовцям, особам з інвалідністю та членам сімей загиблих (померлих) захисників або захисниць, мають змогу самостійно звернутись до відповідальних органів або осіб за необхідними документами, що є підставою для надання статусу, якщо такі документи не було подано на розгляд комісії особою, щодо якої приймається рішення.

При цьому, в законопроекті уточнюється, що відповідальний орган або особа, які володіють необхідними документами, зобов'язані надати відповідь на запит не пізніше, ніж через тридцять днів від дати його надходження.

- про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб (поданий народними депутатами України Фрісом І., Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України, реєстр. № 9226).

Законопроектом вносяться зміни до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про Національну поліцію», Закону України «Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України» та Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», якими пропонується:

- передбачити право військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служб цивільного захисту, працівників об'єктів критичної інфраструктури, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та поліцейських, робити особисте розпорядження (заповіт) щодо виплати одноразової грошової допомоги на випадок його загибелі (смерті);

- уніфікувати процедуру отримання одноразової грошової допомоги між визначеним колом осіб в особистому розпорядженні (заповіті);

- передбачити гарантії права на отримання одноразової грошової допомоги малолітніми, неповнолітніми, повнолітніми непрацездатними дітьми шляхом заборони відмови від їх імені від одноразової грошової допомоги.

- про внесення змін до деяких законів України щодо пропорційного обчислення страхового стажу особам, які працювали за межами України (поданий Кабінетом Міністрів України, реєстр.№ 9453).

Законопроектом пропонується врегулювати питання пропорційного обчислення страхового стажу особам, які працювали за межами України, у зв'язку з денонсацією угод щодо пенсійного забезпечення з державами – учасницями Співдружності Незалежних Держав (далі – держави – учасниці СНД).

Для досягнення вказаної мети законопроектом вносяться зміни до законів України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», якими передбачено:

- врегулювання питання обчислення розміру пенсії пропорційно до страхового стажу, набутого в Україні, для осіб, які працювали в Україні та за її межами;

- врегулювання питання зарахування стажу, набутого за період роботи в державах, які входили до складу колишнього СРСР;

визначення умов пенсійного забезпечення військовослужбовців, які мають страховий стаж, набутий в Російській Федерації та в інших державах, які входили до складу колишнього СРСР.

Крім того, проектом акта передбачається доповнити перелік підстав припинення виплати пенсії в разі:

тимчасового проживання за кордоном за заявою пенсіонера про припинення виплати пенсії;

якщо особу визнано безвісно відсутньою або оголошено померлою у встановленому законом порядку;

якщо пенсіонеру надано статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин, відповідно до Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин";

якщо пенсію не отримували протягом 6 місяців підряд в організаціях, що здійснюють виплату і доставку пенсій, або в разі відсутності протягом 6 місяців підряд видаткових операцій в установах банків по поточних рахунках, на які проводиться виплата пенсій;

якщо одержувачі пенсії не проходили фізичної ідентифікації у випадках, передбачених законодавством.

Також пропонується відновити умови ідентифікації для внутрішньо переміщених осіб на загальних підставах.

Окрім законопроектів, прийнятих Верховною Радою України як закони та прийнятих за основу за наслідками розгляду у першому читанні, упродовж дев'ятої сесії Комітетом підготовлено для розгляду Верховною Радою України у першому читанні такі законопроекти:

1) про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань роботи працівників у нічний час (реєстр. № 8309, поданий народним депутатом України Морозом В. та іншими народними депутатами України);

2) про внесення змін до деяких законів України щодо упорядкування окремих питань пенсійного забезпечення та страхування працівників Державного бюро розслідувань (реєстр. № 9002, поданий народним депутатом України Медяником В. та іншими народними депутатами України);

3) про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері соціальних відпусток (реєстр. № 9018, поданий народним депутатом України Юрченком О. та іншими народними депутатами України);

4) про внесення зміни до статті 3-1 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо приведення у відповідність із законодавством у сферах електронних комунікацій та захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах (реєстр. № 9108, поданий Кабінетом Міністрів України);

5) про накопичувальне пенсійне забезпечення (реєстр. № 9212, поданий народними депутатами України Арахамією Д., Третяковою Г. та іншими народними депутатами України);

6) про державну ветеранську патронатну службу (реєстр. № 9423, поданий народними депутатами України Третяковою Г., Цимбалюком М. та іншими народними депутатами України);

7) про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця (реєстр. № 9510, поданий народним депутатом України Третяковою Г. та іншими народними депутатами України);

8) про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (реєстр. № 9565, поданий народним депутатом України Третяковою Г. та іншими народними депутатами України);

9) про внесення змін до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо впорядкування процедури надання статусів (їх категорій) ветеранам (реєстр. № 9637, поданий народними депутатами України Стефанчуком Р., Третяковою Г. та іншими народними депутатами України).

Крім того, Комітетом розглянуто низку законопроектів, які рекомендовано Верховній Раді України:

а) включити до порядку денного сесії:

про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення українських свят (реєстр. № 9009, поданий народним депутатом України Савчук О. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкових днів (реєстр. № 9009-1, поданий народним депутатом України Бардіною М. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо святкових і неробочих днів (реєстр. № 9009-2, поданий народним депутатом України Кондратюк О. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю України щодо встановлення святкових неробочих днів (реєстр. № 9009-3, поданий народним депутатом України Третяковою Г.);

б) зняти з розгляду як такі, що втратили актуальність:

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дії колективних договорів (реєстр. № 3204, поданий народним депутатом України Третяковою Г. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до Закону України "Про волонтерську діяльність" (реєстр. № 5029, поданий народним депутатом України Заремським М.);

про заходи щодо забезпечення належного функціонування госпіталів ветеранів війни та удосконалення надання медичних послуг ветеранам війни (реєстр. № 5384, поданий народними депутатами України Зінкевич Я., Цимбалюком М. та іншими народними депутатами України);

про внесення зміни до статті 119 Кодексу законів про працю України щодо справедливого врегулювання питання виплати середнього заробітку працівникам, призваним на військову службу (реєстр. № 6170, поданий народним депутатом України Гетманцевим Д. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації функцій Фонду соціального страхування України (реєстр. № 6171, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації функцій Фонду соціального страхування України (реєстр. № 6171-1, поданий народними депутатами України Морозом В. та Гнатенком В.);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Фонду соціального страхування України та оптимізації його видатків (реєстр. № 6171-2, поданий народним депутатом України Третьяковою Г.);

про внесення змін до статті 22 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" щодо соціального захисту у разі настання тимчасової непрацездатності (реєстр. № 6253, поданий народним депутатом України Вацаком Г. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо припинення трудового договору та виплат належних працівникові сум у разі його смерті (реєстр. № 6323, поданий народними депутатами України Фединою С. та Цимбалюком М.)

про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями, визнаними гуманітарною допомогою (реєстр. № 6533, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння забезпеченню автомобілями осіб з інвалідністю, сімей з дітьми з інвалідністю, багатодітних і прийомних сімей та деяких інших категорій осіб (реєстр. № 6533-1, поданий народним депутатом України Кальцевим В.);

про внесення зміни до частини тринадцятої статті 7 Закону України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" (щодо підвищення соціального захисту осіб, які брали безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії росії у період дії воєнного стану з 24 лютого 2022 року та звертаються для встановлення інвалідності) (реєстр. № 9001, поданий народним депутатом України Тарасенком Т. та іншими народними депутатами України).

Поряд із цим Комітетом розглянуто та надано іншим комітетам висновки до таких законопроектів:

про внесення змін до підпункту "б" пункту 2 частини четвертої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо надання особам з інвалідністю I та II групи права на звільнення з військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, а також від військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (реєстр. № 8412, поданий народним депутатом України Гривком С.);

про внесення змін до Закону України «Про державну службу» щодо впровадження єдиних підходів в оплаті праці державних службовців на основі класифікації посад (реєстр. № 8222, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення зміни до статті 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» щодо надання Пенсійному фонду України інформації про перетин кордону (реєстр. № 9004, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» та інших законів України щодо призначення одноразової грошової допомоги членам сімей військовослужбовців, визнаних безвісно відсутніми (реєстр. № 9008, поданий народними депутатами України Котом А., Вацаком Г. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про споживче кредитування» щодо особливостей нарахування процентів за споживчими кредитами під час воєнного стану (реєстр. № 9051, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України щодо визначення джерел фінансування деяких пенсійних виплат і витрат на їх доставку (реєстр. № 9077, поданий Кабінетом Міністрів України)

про День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939 – 1945 років (реєстр. № 9278, поданий Президентом України Володимиром Зеленським як невідкладний);

про інститут реєстрованих партнерств (реєстр. № 9103, поданий народним депутатом України Совсун І. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до статті 16-2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо розміру одноразової грошової допомоги на період воєнного стану (реєстр. № 9166, поданий народними депутатами України Разумковим Д. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до статті 16-2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо розміру одноразової грошової допомоги на період воєнного стану (реєстр. № 9166-1, поданий народним депутатом України Мазурашу Г.);

про внесення змін до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг (реєстр. № 9166-2, поданий народним депутатом України Фрісом І.);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, поводження з вибуховими матеріалами, здійснення державного гірничого нагляду, здійснення державного нагляду та контролю за додержанням вимог законодавства про працю та зайнятість населення» (реєстр. № 9219, поданий Кабінетом Міністрів України);

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо покращення керованості та адміністрування соціальної підтримки сімей та демографічної політики (реєстр. № 9318, поданий народними депутатами України Струневичем В., Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (реєстр. № 9570, поданий народним депутатом України Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України);

про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за перешкоджання уповноваженим особам Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у проведенні перевірок (реєстр. № 9571, поданий народним депутатом України Третьяковою Г. та іншими народними депутатами України).

При здійсненні контрольної функції за вказаний період Комітетом заслухано низку контрольних питань, проведено 2 слухань в Комітеті, 10 засідань «круглих столів», публічні консультації, наради та зустрічі.

У порядку реалізації контрольної функції на засіданнях Комітету заслухано такі питання:

15 лютого 2023 року розглянуто та схвалено рекомендації учасників слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на тему: «Вплив розмірів прожиткових мінімумів на стан соціального захисту громадян України, особливо пенсіонерів, осіб з інвалідністю в Україні та дітей до 18 років», які відбулися 07 грудня 2022 року.

Кабінету Міністрів України рекомендовано:

1) після припинення чи скасування воєнного стану з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного бюджету й оцінювання обґрунтованості додаткової потреби у бюджетних коштах опрацювати питання підвищення розмірів прожиткового мінімуму і мінімальної заробітної плати на 2023 рік;

2) з метою комплексного перегляду системи соціального захисту населення та кодифікації законодавства у цій сфері, перезавантаження системи соціальної підтримки, що базуватиметься на принципах надання соціальних виплат і соціальних послуг з урахуванням змін у підходах щодо моделі фінансування соціальної сфери, розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Соціального кодексу;

3) сприяти підвищенню сукупного доходу громадян з урахуванням пенсії, всіх видів державної соціальної підтримки (доплати, надбавки, пільги, різні види державної соціальної допомоги та інші соціальні виплати) до рівня фактичного розміру прожиткового мінімуму;

4) розробити та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” в частині чіткого визначення державних соціальних гарантій;

5) розробити та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» та Бюджетного Кодексу України щодо вилучення показника «рівень забезпечення прожиткового мінімуму» як такого, що не відповідає Конституції України;

6) удосконалити за участю сторін соціального діалогу та громадськості методологію визначення прожиткового мінімуму з урахуванням міжнародних стандартів та міжнародного досвіду;

7) активізувати роботу з виконання Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні», затверджених Постановою Верховної Ради України від 19 травня 2020 року № 620-ІХ, зокрема щодо удосконалення методології визначення прожиткового мінімуму.

22 лютого 2023 року – про стан виконання рекомендацій Комітету з розгляду питання: «Про стан виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для окремих категорій осіб» № 646-ІХ від 02.06.2020», затверджених рішенням від 15 грудня 2021 року.

За наслідками розгляду даного питання Комітет вирішив:

1. Звернутися до Прем'єр-міністра України Д.А.Шмигала з проханням прискорити ухвалення на засіданні Уряду проекту постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2005 р. № 261 і від 22 липня 2020 р.

№ 632”, якою передбачити виключення умови врахування до середньомісячного доходу сім’ї для осіб з інвалідністю, які не мають права на пенсію, доходів інших членів сім’ї, зокрема й виплат на дітей, що мають спрямовуватися виключно на забезпечення потреб дитини.

2. Продовжити до 20 квітня 2023 року термін виконання Кабінетом Міністрів України та Міністерством соціальної політики України рекомендацій Комітету з розгляду питання: «Про стан виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для окремих категорій осіб» № 646-IX від 02.06.2020», затверджених рішенням від 15 грудня 2021 року».

15 березня 2023 року розглянуто результати аналізу практики застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу» від 4 лютого 2021 року № 1213-IX, проведеного за сприяння Програми USAID «РАДА: наступне покоління» та Вестмінстерської фундації за демократію.

За результатами аналізу Комітет 26.04.2023 ухвалив рішення:

1. Рекомендувати Верховній Раді України прискорити розгляд проектів законів України:

про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо визначення поняття трудових відносин та ознак їх наявності (реєстр. № 5054 від 09.02.2021, Кабінет Міністрів України);

про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо регулювання деяких питань трудових відносин (реєстр. № 5054-1 від 25.02.2021, н. д. Третякова Г.М.).

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

2.1. Опрацювати питання щодо:

доцільності підвищення рівня правової визначеності (зокрема шляхом об’єднання предмета правового регулювання) положень законодавства, які регулюють гнучкий режим робочого часу та дистанційну роботу за наказом (розпорядженням) роботодавця;

доцільності встановлення додаткових підстав для запровадження дистанційного режиму виконання роботи за домовленістю сторін (наприклад, у раз наявності транспортних перешкод, складних погодних умов, легкого нездужання працівника тощо);

доцільності та необхідності законодавчого врегулювання порядків застосування фрілансу, аутстафінгу та аутсорсингу (зокрема, з метою детінізації трудових відносин);

доцільності та необхідності правового регулювання ознак та особливостей транскордонної дистанційної роботи (зокрема, підстав здійснення, порядку оформлення трудових відносин, прав та обов’язків сторін трудового договору, підстав розірвання трудового договору тощо).

2.2. Підготувати та внести відповідні законодавчі пропозиції щодо:

колективно-договірного регулювання окремих аспектів дистанційної роботи (у разі її запровадження на підставі наказу (розпорядження) роботодавця) та встановлення особливостей реалізації дистанційними працівниками колективних трудових прав;

врегулювання особливостей матеріальної відповідальності сторін за завдану шкоду (зокрема, у випадку відсутності трудового договору про дистанційну роботу);

визначення механізму компенсації працівникам витрат на використання ними власного обладнання, програмно-технічних засобів, засобів захисту інформації та інших засобів, а також супутніх витрат, зокрема на оплату комунальних послуг (у тому числі у разі відсутності у трудовому договорі відповідних положень);

узгодження положень законодавства, згідно з якими при дистанційній роботі працівник самостійно визначає робоче місце та несе відповідальність за забезпечення безпечних і нешкідливих умов праці, з нормами, відповідно до яких настання нещасних випадків на виробництві пов'язане не з перебуванням особи на робочому місці, а з фактом виконання трудових функцій;

заборони зменшення оплати праці з причин виконання працівником роботи дистанційно.

3. Запропонувати Кабінету Міністрів України опрацювати та підготувати відповідні зміни до підзаконних нормативно-правових актів щодо впорядкування обліку робочого часу працівників, які працюють дистанційно.

4. Рекомендувати Міністерству економіки України:

передбачити у типових формах трудових договорів про дистанційну, надомну роботу шаблони врегулювання питань встановлення «робочого часу» (або часу виконання роботи) працівників, порядку взаємодії з працівниками, які працюють за різними формами організації роботи у роботодавця, механізмів компенсації витрат працівникам, здійснення контролю за виконанням роботи тощо;

сприяти розробленню та поширенню роз'яснень щодо застосування дистанційної, надомної роботи, гнучких режимів робочого часу, а також новел законодавства про працю загалом у доступних та зручних для громадян формах (у т.ч. з можливістю розробки окремої онлайн-платформи «Дистанційна робота» з шаблонами типових договорів та функціями онлайн-консультацій);

підготувати узагальнення практики застосування законодавства про працю щодо застосування дистанційної, надомної роботи, гнучких режимів робочого часу;

опрацювати питання щодо визначення можливих механізмів запобігання ризиків перевантаження працівників та професійного вигорання, оптимального планування робочого часу та гарантування часу відпочинку під час дистанційної роботи.

5. Рекомендувати Міністерству економіки України спільно з Міністерством цифрової трансформації України сприяти розробці та

популяризації навчання працівників цифровим навичкам, необхідним для належної організації та виконання роботи у дистанційному режимі, у тому числі окремих програм для соціально вразливих верств населення.

6. Рекомендувати Національному агентству України з питань державної служби опрацювати питання щодо:

проблем застосування дистанційної роботи, гнучких режимів робочого часу під час проходження державної служби та підготувати відповідні законодавчі пропозиції щодо удосконалення законодавства про державну службу;

розробки пілотного проекту щодо запровадження змішаної моделі організації роботи органу державної влади (його структурних підрозділів), якщо це не матиме негативного впливу на виконання його функцій.

7. Рекомендувати Спільному представницькому органу сторони роботодавців на національному рівні та Спільному представницькому органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні сприяти:

розробленню та поширенню роз'яснень щодо застосування дистанційної, надомної роботи, гнучких режимів робочого часу;

проведенню заходів щодо підтримки психологічного стану працівників, які працюють дистанційно (напр., за допомогою тренінгів, вебінарів, спільних онлайн-зустрічей тощо);

популяризації серед працівників навчання та активного застосування у роботі цифрових навичок.

05 квітня 2023 року розглянуто питання: «Про стан виконання абзацу четвертого підпункту 4 пункту 9 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» № 2148-VIII від 3 жовтня 2017р.», відповідно до якого доручено Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк із дня набрання чинності цим Законом підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо порядку отримання сум пенсій, на виплату яких пенсіонер мав право, але не отримав у зв'язку з перебуванням на території, тимчасово неконтрольованій державною владою України.

За результатами заслуховування доповідей Міністра соціальної політики України Жолнович О.І. та заступника Голови правління Пенсійного фонду України Ковпашко І.В. народні депутати України - члени Комітету вирішили:

1) роботу Міністерства соціальної політики України та Пенсійного фонду України в частині виплати недоотриманих сум пенсій внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території визнати задовільною;

2) доручити Кабінету Міністрів України:

- прискорити розроблення та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України, який би регулював питання отримання пенсій громадянами України, які проживають на тимчасово окупованих територіях або під час тимчасової окупації територій виїхали на підконтрольну Україні територію, у тому числі порядку отримання сум пенсій, на виплату яких пенсіонер мав право, але не отримав у зв'язку з перебуванням на тимчасово окупованій території;

- затвердити бюджет Пенсійного фонду України на 2023 рік, передбачивши видатки на погашення заборгованості з пенсійних виплат внутрішньо переміщеним особам;

- прискорити внесення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та деяких інших законів України щодо пропорційного обчислення страхового стажу особам, які працювали за межами України» на розгляд Верховної Ради України тощо.

12 квітня 2023 року заслухано доповіді першого заступника Міністра охорони здоров'я України Дуброва С.О., заступника Міністра охорони здоров'я України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Карчевич М.В., Голови Національної служби здоров'я України Гусак Н.Б., заступника Міністра внутрішніх справ України Павліченко К.В., заступника Міністра у справах ветеранів України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Калити Т.В., командувача Медичних сил Збройних Сил України, генерал-майора медичної служби Остащенко Т.М. та радника Міністра соціальної політики України Кульчицької О.І. про заходи щодо забезпечення належного функціонування госпіталів ветеранів війни та удосконалення надання медичних послуг ветеранам війни.

26 квітня 2023 року заслухано доповіді першого заступника Міністра соціальної політики України Марчак Д.М. та Голови правління Пенсійного фонду України Капінуса Є.В. про стан виконання пункту 4 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі» № 1217-IX від 5 лютого 2021 року. Інформацію Міністерства соціальної політики України та Пенсійного фонду України взято до відома.

Крім того, було заслухано доповідь керівника експертної групи з медико-соціальної експертизи Міністерства охорони здоров'я України Перепеличної Р.Я. щодо зняття з контролю у зв'язку із втратою актуальності завдання, визначеного абзацом п'ятим підпункту 4 пункту 9 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03 жовтня 2017 року № 2148-VIII, відповідно до якого доручено Кабінету Міністрів

України у шестимісячний строк із дня набрання чинності цим Законом підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо передачі підвідомчості органів медико-соціальної експертизи від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики. Комітет погодив зняття з контролю зазначеного завдання, про що повідомив Голову Верховної Ради України Стефанчука Р.О., Кабінет Міністрів України та Міністра охорони здоров'я України.

20 липня 2023 року розглянуто результати аналізу практики застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» № 2179-IX від 1 квітня 2022 року та ухвалено рішення, яким рекомендовано:

1. Кабінету Міністрів України забезпечити:

приведення Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 956, у відповідність до положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» № 2179-IX від 01.04.2022;

вивчення питання стосовно посилення повноважень Національного агентства кваліфікацій щодо перевірки спроможності кваліфікаційних центрів підтверджувати відповідні кваліфікації, зокрема в питаннях контролю за наявністю та якістю комплектів оцінювальних матеріалів;

напрацювання методичних рекомендацій щодо використання професійних стандартів у тарифній системі оплати праці;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та надання консультативної допомоги зацікавленим господарюючим суб'єктам щодо розроблення та застосування нових професійних стандартів;

прискорення підготовки та внесення до Верховної Ради України законопроектів, спрямованих на забезпечення відповідності підготовки закладами освіти майбутніх працівників за професіями та спеціальностями, що мають попит на ринку праці, (державне замовлення) з метою раціонального використання коштів державного бюджету;

вивчення Державною службою статистики України питання щодо відновлення збору, обробки та оприлюднення інформації про стан розвитку ринку праці та зайнятості.

2. Національному агентству кваліфікацій здійснювати на постійній основі аналіз практики реалізації приписів нормативно-правових актів у сфері кваліфікацій, зокрема на предмет наявності прогалів, суперечностей або норм, які потребують актуалізації, з подальшою підготовкою необхідних пропозицій та/або проектів нормативно-правових актів.

Слухання у Комітеті:

8 лютого 2023 року під головуванням Голови Комітету Третякової Г.М. відбулися слухання у Комітеті на тему: «Інструменти суспільної підтримки ветеранів – учасників бойових дій у післявоєнний період». З урахуванням зобов'язань держави щодо соціального захисту ветеранів війни, Комітет на засіданні 05.04.2023 ухвалив низку рекомендацій учасників слухань, зокрема:

I. Верховній Раді України:

1. Здійснювати постійний моніторинг та вживати заходів парламентського контролю щодо цільового та ефективного використання бюджетних коштів, виділених на забезпечення пільг та соціальних гарантій, передбачених законодавством для ветеранів війни, Захисників та Захисниць, членів їх сімей та сімей загиблих.

2. Прискорити розгляд законопроектів:

«Про основні засади внутрішньої та зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої політики у сфері формування державної ветеранської політики», реєстр. номер 8036 від 15.09.2022 р.;

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання та використання відпусток, а також інших питань», реєстр. номер 8313 від 27.12.2022 р.

II. Кабінету Міністрів України:

1. В найкоротші строки розробити та затвердити проект Плану заходів «Поствоєнної адаптації військовослужбовців/демобілізованих».

2. Забезпечити розробку і впровадження Порядку соціальної адаптації ветеранів війни та членів їхніх сімей, зокрема, створити Патронатну службу «Ветеранське волонтерство», опрацювавши технології за моделлю роботи ЦНАПів.

3. Прискорити запуск та роботу Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

4. Забезпечити розроблення й запровадження додаткових дієвих механізмів залучення ветеранів війни у сферу зайнятості шляхом відкриття Центрів ветеранського розвитку.

5. Прискорити затвердження Стратегію розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни до 2030 року.

6. Прискорити створення Національного військового меморіального кладовища для впорядкування поховань загиблих та увіковічення пам'яті.

7. Стимулювати впровадження та розвиток в Україні новітніх технологій протезування ветеранів війни.

8. Розробити план комунікаційних заходів, спрямованих на формування позитивного образу ветерана в суспільстві.

9. Розробити та запровадити програми адаптації житла під потреби ветеранів з інвалідністю, у яких порушена мобільність.

III. Міністерству у справах ветеранів України:

1. Забезпечити налагодження співробітництва з іноземними організаціями, що реалізують соціальні та реабілітаційні програми реінтеграції до мирного життя ветеранів війни.

2. Вжити заходів щодо забезпечення реалізації ветеранами війни права на першочергове поліпшення житлових умов.

3. Забезпечити комунікаційну кампанію щодо інформування ветеранів війни про існуючі програми медичних гарантій та послуг, які може отримати ветеран за Програмою медичних гарантій (діагностика, лікування, реабілітація тощо).

IV. Міністерству оборони України:

1. Спростити порядок оформлення та отримання всіх необхідних довідок для оформлення статусу учасника бойових дій.

2. Забезпечити можливість комісіям, які займаються наданням статусу УБД витребувати необхідні документи самостійно.

V. Обласним, Київській міській державним адміністраціям, обласним, Київській міській радам:

1. Звернути увагу посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування на необхідності всебічного сприяння та пріоритетності у вирішенні проблемних питань при зверненні ветеранів війни та членів їхніх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України до органів державної влади та місцевого самоврядування.

2. Вжити заходів для інформування ветеранів війни про існуючі програми пільги, медичні гарантії та послуги.

3. Забезпечити гідне вшанування та увічнення пам'яті захисників України з використанням відповідного церемоніалу поховання, врахуванням вимог військового статуту та використанням різноманітних засобів меморіалізації.

4. Організувати нагляд на належному рівні за місцями вшанування пам'яті полеглих, пам'ятниками, пам'ятними знаками, секторами військових поховань, місць поховань загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

29 березня 2023 року під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Остапенка А.Д. проведено слухання у Комітеті на тему: «Соціальний захист, надання окремих статусів Захисникам/Захисницям України та членам їх сімей».

У заході взяли участь народні депутати України, представники Офісу Президента України, центральних органів виконавчої влади, Уповноваженого Верховної Ради з питань прав людини, наукових установ, громадських організацій, міжнародних установ та засобів масової інформації, Захисники і Захисниці України.

Одним з перших було порушено питання забезпечення процедури надання статусів учасникам бойових дій. Зокрема, порушувалось проблемне

питання - відсутність правових підстав для надання статусів особам з числа добровольчих формувань територіальної громади.

Учасники слухань серед іншого обговорили питання фінансово-економічних можливостей держави та забезпечення численних пільг, передбачених законодавством у сфері соціального захисту захисників держави.

Представники Уряду наголосили на тому, що наразі напрацьовуються комплексні пропозиції щодо забезпечення державним захистом військовослужбовців після демобілізації, відповідно до їх потреб, зокрема, стосовно: забезпечення демобілізованих військовослужбовців житлом, медичними послугами, протезуванням, реабілітацією, роботою, грошовими виплатами та пенсією; сприяння економічній незалежності громадян, які отримали інвалідність внаслідок війни; терапії ПТСР; соціальної реабілітації військовослужбовців; впорядкування соціального захисту та категорій громадян, які прирівнюються до ветеранів війни; соціального захисту родин військових, зокрема, на рівні громад.

За підсумками обговорень голова підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Остапенко А.Д. висловив низку рекомендацій Уряду, зокрема: напрацювати конкретні пропозиції розвитку ветеранського підприємництва в Україні; прискорити запровадження реєстрів зниклих безвісти; визначити потреби ветеранів у наданні підтримки/допомоги; сформувати перелік документів, які можуть підтвердити факт участі військовослужбовців у обороні держави; спростити порядок оформлення та отримання необхідних довідок для оформлення статусу учасника бойових дій та забезпечити можливість комісіям, які займаються наданням статусу учасника бойових дій, витребувати необхідні документи самостійно; забезпечити гідне та публічне вшанування пам'яті захисників України.

Засідання «круглих столів»:

21 лютого 2023 року під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Остапенка А.Д. проведено засідання «круглого столу» на тему: «Верифікація статусів, набутих відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Учасники заходу обговорили існуючі зловживання у сфері надання/отримання статусів учасників бойових дій (далі - УБД) та напрацювання держави в частині ведення обліку громадян, які мають такий статус. Обговорюючи проблему верифікації статусів УБД, учасники «круглого столу» звернули увагу на необхідність сприяти Захисникам та Захисницям України від російської військової агресії в отриманні такого статусу в розумні строки. Зокрема, потребує визначення строків підготовки військовими частинами пакету документів на отримання статусу УБД за запитом військовослужбовця.

23 березня 2023 року під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту і реабілітації осіб з інвалідністю та регулювання діяльності їхніх підприємств і громадських об'єднань Гривка С.Д. проведено засідання «круглого столу» на тему: «Діяльність реабілітаційних установ». До участі у заході були запрошені народні депутати України, представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, громадських організацій, керівники центрів комплексної реабілітації тощо.

Під час широкого обговорення були заслухані доповіді представників центральних органів виконавчої влади щодо діяльності реабілітаційних центрів, які належать до сфери їх управління, та проблем, які наразі виникають в дотичних до реабілітації питаннях.

Учасники «круглого столу» обговорили потребу швидкого зростання кількості кадрів для забезпечення якісної роботи реабілітаційних закладів; впровадження Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ); необхідність створення загальної карти реабілітаційних закладів в країні. Міністр соціальної політики України Жолнович О.І. запевнила учасників, що Міністерство вже активно працює над впровадженням послуги соціального супроводу, зокрема, для військовослужбовців. Такий супровід передбачається на різних етапах: робота соціальних працівників в центрах комплектації; соціальна адаптація та реабілітація людей в громаді; соціальний супровід осіб з інвалідністю на робочому місці; соціальна адаптація та реабілітація родини військового та військових, які після поранень повертаються додому.

06 квітня 2023 року під головуванням Голови Комітету Третякової Г.М. відбулось засідання «круглого столу» на тему: «Перспективи та напрями реформування Державної служби України з питань праці».

Учасники заходу обговорили шляхи підвищення ефективності роботи Державної служби України з питань праці відповідно до основних завдань, покладених на цей орган виконавчої влади, зокрема, щодо зниження рівня незадекларованої праці. Під час своїх виступів урядовці зазначали, що за активної імплементації законодавства Європейського Союзу осторонь не залишається питання щодо перегляду функцій в центральних органах виконавчої влади, зокрема, функцій Державної служби України з питань праці.

06 квітня 2023 року також відбулось засідання «круглого столу» на тему: «Соціальний захист ветеранів, членів їх сімей у порівнянні з Європейськими країнами» під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Остапенка А.Д.

Під час засідання «круглого столу» Міністерство у справах ветеранів України на досвіді США, Великої Британії та Хорватії представило основні складові міжнародних практик реалізації ветеранської політики.

При цьому зазначалось, що правова і соціальна система України конструктивно відрізняється від систем країн-партнерів. «Але кращі практики

ми запозичуємо. Наприклад, ми активно працюємо над створенням Військово-меморіального національного кладовища, ведеться робота над створенням електронного меморіалу, запроваджуємо систему переходу від військової кар'єри до цивільного життя, ведемо роботу по створенню «єдиних вікон» для ветеранів у системі ЦНАП, активно триває робота по розробці інституту ветеранського помічника, яка представлятиме в подальшому повномасштабну структуру на рівні ОТГ», - зауважили представники Міністерства.

Міністерство економіки України в свою чергу працює над тим, щоб максимально забезпечити ветеранам та членам їх сімей економічну гідність і незалежність. Впроваджуються грантові програми для ветеранів щодо розвитку або створення власного бізнесу; напрацьовується система спрощення доступу ветеранів з інвалідністю до працевлаштування; розширюються можливості навчання та перенавчання при Державному центрі зайнятості. «Всі напрямки, над якими ми працюємо, ми беремо з міжнародного досвіду. Наприклад, програма надання *гранту на власну справу для другого з подружжя ветеранів – це американський варіант «military spouse»*, - зазначила у своєму виступі заступник Міністра економіки України Тетяна Бережна. При цьому представники МОЗ зауважили, що серед індикаторів успішної медико-психологічної реабілітації військовслужбовців – працевлаштування людини в мирному житті та здобуття нею економічної незалежності.

Перший заступник Міністра соціальної політики України Дарина Марчак зазначила, що якщо підсумувати досвід зарубіжних держав, то пріоритет в підтримці для ветеранів надається передусім вшануванню, наданню необхідних послуг тоді, коли вони потрібні, фінансова підтримка на переходному етапі до цивільного життя, а також пенсійне забезпечення.

21 квітня 2023 року під головуванням першого заступника голови Комітету Цимбалюка М.М. відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Рівень пенсійного забезпечення пенсіонерів та осіб з інвалідністю в Україні у порівнянні з країнами Європейського Союзу».

Під час засідання «круглого столу» зазначалося, що діюча в Україні солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування не є солідарною де-факто, адже є низка категорій громадян, які отримують пенсію відповідно до статусу. Так, особливі підходи в обчисленні пенсії мають, зокрема, судді, прокурори, чорнобильці, митники, науковці, чиновники різних рівнів. Це призводить до того, що мінімальна та максимальна пенсія в Україні, яку забезпечує працююче населення країни, відрізняється у 10 разів.

У своєму виступі програмна координаторка Програми USAID «Рада: наступне покоління» Христина Бідонько представила огляд основних правил надання пенсійного забезпечення в низці країн ЄС: Польща, Німеччина, Чехія та Іспанія. Аналіз даних засвідчив, зокрема, про те, що найбільш відповідною пенсією з огляду на рівень бідності та місячну потребу людини у коштах є пенсія іспанців. Це пояснюється тим, що рівень пенсійного забезпечення в цій

країні є динамічним: він розраховується та перераховується з урахуванням індексу споживчих цін, який своєю чергою базується на фактичних цінах, які панують в країні. Найскладнішу формулу розрахунку пенсійного забезпечення має Чехія, яка враховує середню заробітну плату в країні, середньомісячний дохід особи, яка виходить на пенсію, тощо.

«Соціальна політика ЄС, до якої входить питання пенсійного забезпечення, належить до спільної компетенції. І законодавчі органи ЄС, і відповідальні національні органи держав-членів ЄС створюють спільно законодавство, яке стосується, зокрема, пенсійного забезпечення. Загальні вектори розвитку пенсійної політики визначаються спільно, — розповіла пані Бідонько. — Втім, кожна країна на власний розсуд та за своїми правилами визначає, яким чином нараховуються пенсії, яким чином вони виплачуються, який встановлюється мінімальний пенсійний вік та від чого відштовхуватися, вираховуючи розмір пенсійного забезпечення».

Генеральний директор директорату розвитку соціального страхування та пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики України Кудін В.А. повідомила учасників засідання про те, що наразі Міністерство тісно співпрацює зі Світовим банком для того, щоб напрацювати прозору систему пенсійного забезпечення.

Усі учасники заходу були єдині в думці щодо необхідності реформування пенсійної системи України в умовах сьогодення та для майбутнього.

24 квітня 2023 року - напередодні Міжнародного дня пам'яті про Чорнобильську катастрофу - під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Арсенюка О.О. відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Формування та реалізація державної політики у галузі соціального захисту осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи».

У широкому обговоренні питань соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи взяло участь біля 100 стейкхолдерів, зокрема, народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Пенсійного фонду України, обласних та міської державних адміністрацій, сторін соціального діалогу, громадських організацій, наукових установ тощо.

18 травня 2023 року під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту ветеранів Остапенка А.Д. проведено засідання «круглого столу» на тему: «Соціальне забезпечення ветеранів та прирівняних до них осіб, виклики сьогодення та перспективи їх вирішення».

Учасники «круглого столу» обговорили стан соціального захисту ветеранів та членів їх родин, а також проблемні питання, які потребують вирішення, зокрема, щодо оформлення документів для набуття окремих статусів, забезпечення житлом, соціальним супроводом, реабілітаційними

послугами та протезуванням, працевлаштування військовослужбовців після демобілізації, а також проблемні питання військовослужбовців, виведених у зв'язку з пораненням поза штат.

Зокрема зазначалося, що державної допомоги в процесі реабілітації та адаптації особливо потребуватимуть особи з інвалідністю внаслідок війни, зокрема, ті, які частково або повністю втратили зір. *Уповноважений Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій Вадим Свириденко наголосив на необхідності створення реабілітаційного центру, в якому сприятимуть демобілізованим військовослужбовцям, які втратили зір, адаптуватися до умов життя в побутових питаннях, питаннях соціалізації та працевлаштування.*

Голова підкомітету з питань соціального захисту і реабілітації осіб з інвалідністю та регулювання діяльності їхніх підприємств і громадських об'єднань Комітету Гривко С.Д. наголосив на важливості якісної комунікації держави з ветеранською спільнотою.

Питання соціального захисту військовослужбовців в процесі їх служби, а також після демобілізації під час адаптації до умов цивільного життя залишається одним із пріоритетних.

31 травня 2023 року під головуванням першого заступника голови Комітету Цимбалюка М.М. відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Стан функціонування автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги».

У заході взяли участь народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, Пенсійного фонду України, сторін соціального діалогу, громадських організацій, наукових установ, засобів масової інформації тощо.

Учасники «круглого столу» зазначали, що Україна потребуватиме гуманітарної допомоги продовж усього воєнного часу. Тож проблема реєстрації гуманітарної допомоги, контролю обігу гуманітарної допомоги та звітування щодо її розподілення має бути вирішена якнайшвидше. «Адже репутаційні ризики через недоброчесність громадян чи організацій впливають на ситуацію в гуманітарній сфері», - наголосила заступник завідувача відділу Дослідницької служби Верховної Ради Ірина Гуменюк.

19 червня 2023 року під головуванням голови підкомітету з питань соціального захисту ветеранів Остапенка А.Д. проведено засідання «круглого столу» на тему: «Соціальний захист сімей загиблих (померлих) Захисників/Захисниць України».

З метою ґрунтовного обговорення питань пенсійного забезпечення ветеранів та сімей загиблих учасників бойових дій захід відбувся на базі Пенсійного фонду України.

Учасники «круглого столу» порушили низку питань щодо соціального захисту сімей загиблих після 2014 року Захисників та Захисниць України, які

довгий час потребують вирішення. Голова правління Громадської спілки «Всеукраїнське громадське об'єднання родин загиблих та безвісти зниклих учасників антитерористичної операції, ветеранів війни та активістів волонтерського руху «Крила 8 Сотні» Міхнюк І.В. запропонувала створити на базі Міністерства соціальної політики України міжвідомчу робочу групу за участі, зокрема, представників громадськості, для обговорення та вирішення проблемних питань соціального захисту родин загиблих Захисників/Захисниць України.

Голова підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Комітету Остапенко А.Д. підтримав ідею створення відповідної міжвідомчої робочої групи для напрацювання змін до законодавства, які врегулювали б питання перерахунку пенсій по втраті годувальника членам сімей загиблих захисників України. Також Остапенко А.Д. звернув увагу Міністерства оборони України на необхідність проаналізувати методологію видачі довідок членам родин загиблих.

20 липня 2023 року під головуванням Голови Комітету Третякової Г.М. відбулося засідання «круглого столу» на тему: «Державна служба зайнятості як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції».

До участі у заході запрошувались народні депутати України, представники Офісу Президента України, центральних органів виконавчої влади, Міжнародної організації праці, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, всеукраїнських об'єднань профспілок та організацій роботодавців, наукових установ, громадськості.

Учасники «круглого столу» обговорили доцільність надання Державній службі зайнятості статусу центрального органу виконавчої влади, а також стан законодавства в трудовій сфері та перспективи його реформування

Публічні консультації:

22 червня 2023 року під головуванням Голови Комітету Третякової Г.М. за сприяння Програми USAID «РАДА: наступне покоління» у межах ініціативи «Модельний комітет» відбулися публічні консультації, присвячені окремим аспектам здійснення соціального діалогу в Україні.

До консультацій долучились народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, Національної служби посередництва і примирення, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, об'єднань профспілок, організацій роботодавців, наукових установ, громадських організацій, а також Міжнародної організації праці.

Під час заходу було обговорено, зокрема, проблемні питання розвитку соціального діалогу в Україні, перспективи перезавантаження чинної моделі соціального діалогу в Україні (у тому числі шляхом залучення представників громадянського суспільства) та зміну підходів до визначення критеріїв репрезентативності його сторін.

Робочі наради та зустрічі:

09 березня 2023 року Голова Комітету Третякова Г.М. провела робочу зустріч з Головою Національної служби посередництва і примирення Дмитром Кухнюком та Президентом Конфедерації роботодавців України Олексієм Мірошниченком.

Учасники зустрічі обговорили розвиток соціального діалогу в Україні, запровадження системної підтримки громадського руху в Україні, важливість створення профспілками страйкових фондів та стратегічне прогнозування соціально-економічного розвитку країни.

12 квітня 2023 року Голова Комітету Третякова Г.М. взяла участь у першому спільному засіданні голів комітетів Верховної Ради України та Європейського Парламенту.

Захід відбувся за ініціативи Президентки Європейського Парламенту Роберти Мецолі для посилення співпраці між комітетами українського та європейського парламентів в процесі вступу України до ЄС. Виступи голів парламентських комітетів відбулися в рамках двох кластерів на теми: «Відбудова європейської України» і «Спільне будівництво сталого майбутнього».

24 квітня 2023 року Голова Комітету Третякова Г.М. взяла участь у презентації Плану дій Ради Європи для України на 2023-2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова».

1 травня 2023 року Голова Комітету Третякова Г.М. взяла участь у круглому столі на тему: «Працевлаштування людей з інвалідністю: європейські перспективи в Україні».

Захід було організовано Медіацентром Україна — Укрінформ, Громадською спілкою «Ліга Сильних», Мережею захисту національних інтересів «АНТС» та Social Rights UA.

Під час широкої дискусії експерти обговорили досвід України і Європи в сфері працевлаштування осіб з інвалідністю та зміни, необхідні для реалізації права кожного громадянина в Україні на працю.

10 травня 2023 року на базі Комітету відбулася робоча зустріч за участі керівництва Комітету, Міністерства соціальної політики України, Міністерства економіки України та Національної служби посередництва і примирення (далі – НСПП), професійних спілок щодо побудови нової моделі соціального діалогу в Україні.

Незважаючи на воєнний стан та глобальні виклики сучасності, соціальний діалог в Україні демонструє сталий розвиток. Учасники зустрічі наголосили на ключовій ролі соціального діалогу в економічній та соціальній

стійкості країн Європейського Союзу та відзначили активне ведення соціального діалогу в Україні на національному рівні.

05 червня 2023 року відбулася робоча зустріч Голови Комітету Галини Третьякової із заступником голови Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні Сергієм Біленьким та очільницею комітету зі сталого розвитку Федерації роботодавців України Оленою Колесніковою.

Учасники зустрічі обговорили роль професійної освіти в процесі адаптації військовослужбовців на робочому місці після демобілізації, а також шляхи здобуття економічної незалежності громадянами після служби у Збройних Силах України. Особлива увага була приділена здобуттю часткової кваліфікації демобілізованими військовослужбовцями, що допомагатиме більш швидко працевлаштуватися на наявні вакансії. Відбувся обмін думками щодо стану ринку праці в Україні, існуючих вакансіях, а також розвитку секторів економіки, що впливатимуть на відбудову країни після Перемоги.

19 липня 2023 року Голова Комітету Третьякова Г.М. взяла участь у «Digital Social Forum: формуємо спроможність замість залежності», організованому Міністерством соціальної політики України у партнерстві з Всесвітньою продовольчою програмою ООН (ВПП) та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ).

Учасники Форуму ознайомилися з ходом реалізації стратегії цифрової трансформації соціальної сфери, яку впроваджувало Міністерство соціальної політики протягом 2022-2023 років за підтримки ВПП, ТАРАС, ЕГАР, ЮНІСЕФ, Всесвітнього банку. Під час панельних дискусій експерти обговорили доступність та прозорість соціальної підтримки, соціальні сервіси, які надаються протягом усього життя людини, а також цифрові рішення для забезпечення найкращих інтересів дітей.

27 квітня, 4 та 19 травня, 5 червня 2023 року голова підкомітету з питань соціального захисту і реабілітації осіб з інвалідністю та регулювання діяльності їх підприємств і громадських об'єднань Гривко С.Д. провів у Комітеті робочі наради з Міністром соціальної політики України Жолнович О.І., представниками громадських організацій осіб з інвалідністю та особами з інвалідністю щодо застосування Закону України № 1105-XIV від 23.09.1999 «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» в редакції, що діє з 01.01.2023, стосовно забезпечення соціальними послугами з догляду та медичною допомогою потерпілих внаслідок нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які їх потребують.

Упродовж дев'ятої сесії Комітет продовжував здійснювати регулярне **інформування громадськості** про свою діяльність. Роз'яснювальна робота

щодо діяльності Комітету відповідно до предметів відання, а також рішень парламенту щодо державної політики в соціальній сфері проводилася, зокрема, шляхом розміщення інформаційних матеріалів на веб-порталі Комітету та на офіційній інтернет-сторінці Комітету у соціальній мережі Facebook. Прес-служба Верховної Ради України сприяла розміщенню публікацій Комітету на вебпорталі парламенту, а також Telegram-каналі Верховної Ради України.

За період роботи дев'ятої сесії Верховної Ради України було підготовлено 97 публікацій Комітету, серед них: 4 інтерв'ю з Головою Комітету - щодо оновлення Кодексу законів про працю України у 2023 році; про маршрутизацію соціального супроводу ветерана після демобілізації; про нагальність питання впровадження накопичувального пенсійного забезпечення в Україні; про необхідність надання Державній службі зайнятості статусу центрального органу виконавчої влади та удосконалення державної політики щодо демографічного розвитку.

Вагоме місце у роботі Комітету за період дев'ятої сесії Верховної Ради України IX скликання займав розгляд і аналіз звернень громадян, громадських та профспілкових організацій, опрацювання запитів на інформацію.

За звітний період у Комітеті розглянуто та опрацьовано **3241 лист та звернення**, у тому числі **67** звернень народних депутатів України і **480** звернень органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян та громадських організацій.

На виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI і Розпорядження Голови Верховної Ради України "Про забезпечення виконання Закону України "Про доступ до публічної інформації" від 11 травня 2011 р. № 393 в єдиній автоматизованій системі роботи з документами у Верховній Раді України опрацьовано **8 запитів на публічну інформацію**, направлених до секретаріату Комітету відповідно до предмету відання.

